

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN-2021-903

28.9.2021

DNB Livsforsikring AS (Pensjon, Personal)

Yrkesskade/yrkessykdom - Yrkesskadeforsikringsloven (YFL)

Miljøarbeider - asylmottak – HLR på blødende gutt som omkom – arbeidsulykke – yfl. § 11 (1) a.

Forsikrede var på jobb som miljøarbeider ved et asylmottak, da en fire år gammel gutt på mottaket fikk blødninger etter en utført mandeloperasjon. Forsikrede visste ikke årsaken til blødningene og startet hjerte- og lungeredning på gutten. Under livredningsforsøket fikk forsikrede veiledning fra AMK, mens en større gruppe mennesker stod rundt ham og blant annet skrek "du dreper ham". Gutten døde kort tid etter han ankom sykehuset. Forsikrede falt senere ut av arbeid og fikk diagnosen PTSD. Han meldte skaden til selskapet og anførte at han hadde vært utsatt for en arbeidsulykke. Selskapet avsto kravet og viste blant annet til at forsikrede tidligere hadde vært på kurs i hjerte- og lungeredning. Nemnda bemerket at det ansvaret forsikrede tok for å prøve å redde gutten, ikke var en del av hans vanlige arbeid. Forsikrede hadde ingen mulighet til å forberede seg på den situasjonen som oppsto. Etter en samlet vurdering konkluderte nemnda med at forsikrede hadde vært utsatt for en usedvanlig og ekstraordinær påkjenning utenfor arbeidets alminnelige ramme og at forholdet var omfattet av det avdempede ulykkesbegrepet. Forsikrede ble gitt medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (miljøarbeider, f. 1975) utførte 22.4.16 hjerte- og lungeredning på en fire år gammel gutt på H. asylmottak. Gutten døde senere på sykehuset.

Grunnet plager etter hendelsen, oppsøkte forsikrede lege 17.6.16. I journalen heter det:

... var tilstedet da E døde på H mottak for 1 mnd siden.

E var en liten gutt på 4 år som fikk blødninger etter tonsilektomi, og døde kort tid etterpå.

... startet HLR da han så at E hadde fått hjertestans.

Ingen andre ville gå i nærheten av E som kastet opp blod fordi de ble kvalme. Ambulanse ble oppringt og kom kort tid etter.

Ettersom ... var den eneste som fikk kontakt med E de siste minuttene før han døde, greier han ikke hverken å glemme blikket hans, eller situasjonen.

Han har mareritt hver natt, og tenker på gutten på dagtid.

Greier ikke konsentrere seg på jobb. Han vil ikke se foreldrene til E eller besøke dem, ettersom han ikke greier det.

Han har ikke greid å dra tilbake til det stedet hvor E døde.

Spiser dårlig, sover dårlig, virker svært nedstemt.

I notat opprettet ved DPS, Sykehuset Ø., 20.6.16 heter det:

Aktuelt

For 2 måneder siden, 22/4 kl 10.00 (pas angir selv nøyaktig dato og klokkeslett) var pas involvert i et livredningsforsøk på mottaket han arbeider ved. Det var en 4 år gammel gutt som etter mandeloperasjon var begynt å blø helt brått. Pas var den eneste som reagerte og som satte i gang med livreddende førstehjelp. Pas kan beskrive i detalj hvem som stod rundt ham i denne situasjonen, han har det fotografisk klart for seg. Han har også et svært plagsomt bilde i hodet av den lille gutten som så på ham da han bøyde seg over ham

for å hjelpe. Dette bildet ser han hele tiden. Pas har gått hele denne tiden uten å ha snakket med et eneste menneske om sin opplevelse og sine tanker. Han har ikke en gang fortalt sin kone om dette. Første gang han har bedt om hjelp er nå, da han tok kontakt med fastlege på fredag. Ledelsen på jobb har ikke vært interessert i å ivareta ham i etterkant og pas har mistet respekten for arbeidsgiver nå. Føler seg utstøtt og har lenge gått med en følelse av at han blir klandret for at gutten døde, ikke bare av ledelsen på jobb, men også av beboere på mottaket og andre i bygda. På ett tidspunkt fikk han høre at foreldrene til gutten, som han har kjent i 5 år, ville anmelde ham til politiet for å ha forvoldt guttens død. Dette er imidlertid avkreftet. Pas møtte foreldrene for ca tre uker siden og da gav de hverandre alle en klem og guttens mor sa til ham at hun aldri ville glemme hva han hadde gjort. En stund etterpå tenkte pas på om hun mente dette i negativ forstand, men har kommet til at hun mente det positivt. Pas har hatt skyldfølelse for hvordan det gikk, men ikke nå lenger. Han har snakket med ambulansepersonell som kom til stedet som har sagt at han gjorde det riktige og ikke kan klandres. Ved en anledning fikk pas høre at noen i bygda hadde laget en gruppe på Facebook hvor han ble beskyldt for å ha tatt livet av gutten. Denne siden eksisterer ikke lenger. Den ble fort slettet.

Nav godkjente hendelsen som yrkesskade, 6.7.16. Skadens art er angitt som "PSYKISKE ETTERVIRKNINGER".

Det fremgår av referatet fra en tverrfaglig drøfting 11.10.16:

Det fremkommer svært mange symptomer på PTSD, med gjenopplevelser, mareritt, ser gutten for seg ofte, hører ropene fra de som sto rundt da det skjedde (i hodet), tristhet, angst, gråter og får lett panikkfølelse, søvnvansker, pustevansker, hodepine, nakkesmerter, forsøker å ikke tenke på hendelsen. Unngår situasjoner som trigger minnene mest mulig. Sykemeldt.

Vurderes å ha PTSD knyttet til enkelttraume.

Man kan tenke seg at han har en sårbarhet for å utvikle dette grunnet tidligere traumatiske opplevelser (spesielt knyttet til det å leve i krig og flukt fra regimet i (I.)), men symptomene synes å være direkte knyttet til det siste traumat og sannsynligvis forsterket av manglende støtte han fikk på arbeidsplassen da det skjedde.

Psykologspesialist S. noterte av 31.10.16:

...

... Etter hendelsen i vår prøvde han å komme tilbake til jobb. Opplever at ledelsen skylder på ham for det som skjedde og har ikke kjent seg ivaretatt etterpå. Var den eneste som ikke fikk bli med å møte familien til gutten, fikk ikke informasjon om hvordan det gikk med ham da han lå på sykehus, fikk ikke besøke ham slik noen andre ansatte fikk. Nærmeste leder omtaler ham som slem osv.

...

Aktuell sykehistorie:

...

Han strever nå med opplevelser der han ser gutten for seg – gutten signaliserer at han trenger hjelp med øynene sine. Han kan også høre ropene fra tilskuerne – "du dreper ham" osv. ...

Videre følger det av notat 7.6.17:

...

... Det fremkommer at pas. hele tiden sto på med livredding for at gutten skulle overleve, mens andre ikke klarte å delta lengre på grunn av blodet. Mange sto i ring rundt å så på og ropte at han gjorde det feil "du dreper ham" osv. (Pas. hadde opplæring i livredding og visste hva han skulle gjøre, og tok også i mot instruksjoner fra Ambulanse via telefon).

Pas formidler at selve hendelsen ikke er det verste men heller etterspillet, der ledelsen ikke støttet ham. Det fremkommer at han sa fra i møte senere på dagen om at han opplevde de andre som lite profesjonelle i krisen, og at det at de bare sto å ropte uten å hjelpe til var kritikkverdig.

Den 9.8.17 ble det notert:

...

Pas. forteller at det verste var etterspillet der han fikk skylden for at han døde. På jobben hadde de møter der han ikke fikk bli med, de visket og tisket om ham, de besøkte gutten på sykehuset uten ham og uten å forklare (før han døde).

...

I legeerklæring ved arbeidsuførhet datert 10.4.18 er hoveddiagnosen PTSD. I en legeerklæring fra DPS, Sykehuset Ø., datert 6.5.19, heter det at blant annet at forsikrede oppfylte kriteriene for PTSD.

Nav vurderte forsikredes arbeidsevne 1.7.19 og konkluderte med at hans muligheter til å være i ordinært arbeid var begrensede. Nav innvilget uføretrygd 16.10.19. I vedtaket viser Nav til et notat fra sin rådgivende overlege 21.6.18, hvor det heter:

Det antas at det foreligger årsakssammenheng mellom yrkesskaden og aktuell nedsatt arbeidsevne. Tidligere psykisk sykehistorie anslås å utgjøre 30 % av nedsatt arbeidsevne. Likeledes antas det at yrkesskaden utgjør 70 % nedsatt arbeidsevne.

Forsikrede meldte skade til selskapet 22.11.19.

Selskapet avsto forsikredes krav 18.5.20 og anførte at forsikrede ikke hadde vært utsatt for en arbeidsulykke 22.4.16. Forsikrede klagde på avslaget. Selskapet opprettholdt avslaget 17.3.21.

Forsikrede har i det vesentlige anført at han var utsatt for en arbeidsulykke 22.4.16. Han var utsatt for et enkelttraume, hvor han kjempet for guttens liv samtidig som gutten blødde kraftig fra munnen. Livredningen skjedde med 30-40 ropende tilskuere rundt ham, inkludert barnets foreldre. Etter hendelsen ble han anklaget av tilskuerne for å ha drept gutten. Han hadde ingen medisinsk utdannelse og det var ikke sykepersonell på stedet som kunne hjelpe ham i situasjonen. Han hadde ingen forutsetninger for å beherske situasjonen. Det forhold at han tidligere hadde gjennomgått hjerte- og lungeredningskurs endrer ikke dette. Forsikrede fikk heller ikke noen oppfølging/debriefing etter hendelsen. Dette er en tidsbegrenset ytre hending som utgjør en ekstraordinær belastning langt ut over det som er normalt i vedkommendes arbeid. Se TRR-1998-2734, 2011-099, 2013-258, LG-2016-87496.

Selskapet har i det vesentlige anført at forsikrede ikke var utsatt for en arbeidsulykke ved hendelsen 22.4.16. Oppgavene forsikrede måtte utføre lå innenfor de oppgavene han måtte forvente å utføre i stillingen som miljøarbeider. Det er vist til at asylmottaket huser mange personer med ulik bakgrunn og det kan oppstå situasjoner der det kan stå om liv og død. Forsikrede har også gjennomført hjerte- og lungeredningskurs. Det fremgår av Navs rundskriv punkt 3.11 at psykiske påkjenninger bare unntaksvis kan anses som arbeidsulykker, noe som også støttes av TRR-2004-2021 og 2019-769. I denne saken ble forsikrede, i likhet med sine kollegaer, vitne til hendelsen, noe som ikke kan anses som en ekstraordinær belastning.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet i saken er om forsikrede 22.4.16 var utsatt for en arbeidsulykke etter det avdempede ulykkesbegrepet, jf. yfl. § 11 første ledd bokstav a. Spørsmålet om det foreligger årsakssammenheng mellom hendelsen og forsikredes nåværende plager, står ikke for nemnda.

Det er ikke tvilsomt at yrkesskadebegrepet i yfl. har samme rettslige innhold som det tilsvarende begrepet i folketrygdloven § 13-3 annet ledd. I paragrafen defineres dels et markert og et avdempet ulykkesbegrep. Det avdempede ulykkesbegrepet er definert som skade som skyldes "en konkret tidsbegrenset ytre hending som medfører en påkjenning eller belastning som er usedvanlig i forhold til det som er normalt i vedkommendes arbeid".

En hendelse kan oppfylle kraven til ulykkeshendelse, selv om forsikrede ikke er kommet fysisk til skade. Psykiske skader er således likestilt med fysiske. Det avgjørende er om forsikrede hadde slik nærhet til og/eller tilknytning til skadehendelsen at det generelt er påregnelig med psykisk skade eller sykdom som reaksjon, dvs. om skaden har hatt skadeevne, jf. FinKN 2017-643.

Forsikrede arbeidet som miljøarbeider på et asylmottak. Etter det som er opplyst tok forsikrede alene ansvar for å starte med hjerte- og lungeredning da en liten gutt begynte å blø kraftig fra munnen. Forsikrede var ikke kjent med årsaken til blødningen, da han begynte livredningen. Under selve operasjonen skal han ha mottatt veiledning fra AMK over telefon. Det samlet seg en større gruppe mennesker rundt forsikrede og gutten. Disse ropte og skrek blant annet "du dreper ham". Gutten døde etter det som er opplyst, etter at han var ført til sykehus av den tilkalte ambulansen.

Nemnda kan ikke se at det ansvaret forsikrede tok for å prøve å redde gutten, var en del av hans vanlige arbeid som miljøarbeider på asylmottaket. Den omstendighet at forsikrede hadde gjennomgått et kurs i hjerte- og lungeredning, medfører heller ikke etter nemndas syn, at det var en del av hans arbeid å utføre livredning på et barn som blør kraftig fra munnen mens flere personer står rundt og roper at det han gjør er feil. Forsikrede hadde ikke noen mulighet til å forberede seg. Samlet sett finner nemnda at forsikrede i dette tilfellet var utsatt for en usedvanlig og ekstraordinær påkjenning.

Selskapet har anført at forsikrede i likhet med andre ansatte var vitne til hendelsen. Nemnda er ikke enig i det. Forsikrede har etter nemndas syn vært nærmere involvert i hendelsen enn øvrige ansatte. Nemnda tilføyer at beskrivelsen tilsier at forsikrede i dette tilfellet var utsatt for et sterkt press fra øvrige tilstedeværende, herunder barnets foreldre. De tilstedeværende ropte at forsikrede ved sin handling drepte gutten. En livreddende innsats under slike omstendigheter viser at forsikrede har hatt tilstrekkelig nærhet og tilknytning til hendelsen og at han har vært utsatt for en usedvanlig og ekstraordinær påkjenning utenfor arbeidets alminnelige ramme.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Forsikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Karin M. Bruzelius (leder), Jane Ytreøy Grøndalen (selskapsrepresentant) og Borgar Sandvik (forbrukerrepresentant).